

Paul Celan (23 listopada 1920 w Czerniowcach, wówczas Rumunia - 20 kwietnia 1970 w Paryżu)

*To poeta z rumuńskiej Bukowiny,
też sowieckiej (współcześnie Ukrainy),
niemieckojęzyczny,
francuskoliryczny
i hebrajski, bo z żydowskiej rodziny.*

(ebs)

Paul Celan - poeta, reprezentant niemieckojęzycznej poezji lat powojennych. Celan to anagram prawdziwego nazwiska zapisanego w języku rumuńskim, Ancel.

Urodził się 23 listopada 1920 w Czerniowcach (Cernăuți) na Bukowinie (rum. Bucovina; ukr. Буковина, Bukowyna) jako Paul Antschel w niemieckojęzycznej rodzinie żydowskiej.

Uczęszczał do niemiecko-hebrajskiej szkoły podstawowej i do rumuńskiego gimnazjum, w którym zdał w 1938 maturę. W tym samym roku rozpoczął studia medyczne w Tours, ale powrócił w 1939 do Czerniowców, aby rozpocząć studia romanistyczne.

W 1940 Związek Radziecki zajął północną Bukowinę i zarazem Czerniowce, niemniej Celan mógł kontynuować studia. Zajęcie regionu przez wojska rumuńsko-niemieckie spowodowało przesiedlenie Żydów do gett. Jego rodziców wysiedlono w 1942; ojciec zmarł na tyfus w obozie w Naddniestrzu, matka została zastrzelona.

Od 1942 do 1943 Celana przetrzymywano w różnych rumuńskich obozach pracy, gdzie pracował przymusowo przy budowie dróg. Po ponownym zajęciu Bukowiny (Czerniowce w sierpniu 1944) przez Sowieców poeta wrócił w grudniu 1944 do Czerniowców i podjął studia.

W latach 1945-1947 mieszkał w Bukareszcie, gdzie pracował jako lektor i tłumacz. Potem uciekł z totalitarnej ojczyzny przez Węgry i Wiedeń do Paryża, gdzie osiedlił się w 1948. Jeszcze w tym samym roku ukazał się jego pierwszy ważny tomik wierszy: "Der Sand aus den Urnen" ("Piasek z urn").

W Paryżu w 1951 poznał Gisèle de Lestrangle, którą poślubił rok później.

W 1952 ukazał się tomik "Mohn und Gedächtnis" ("Mak i pamięć") wraz ze znanym wierszem "Todesfuge" ("Fuga śmierci").

W 1955 otrzymał francuskie obywatelstwo i urodził mu się syn Eric (jego pierwsze dziecko zmarło wkrótce po porodzie).

W kwietniu 1967 Celan i jego żona zdecydowali się na separację. Paul Celan zmarł w nocy z 19 na 20 kwietnia 1970, w wyniku samobójstwa, wszedł do Sekwany i utonął.

<https://www.youtube.com/watch?v=oKpKmNBjnlc>